

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. KÖRZETI FORDULÓ 12. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Ábécérendben felsoroltunk néhány stílusirányzatot. Hogyan követik egymást időrend szerint?
1. barokk; 2. klasszicizmus; 3. realizmus; 4. reneszánsz; 5. romantika
(A) 1,4,2,5,3 (B) 4,2,1,5,3 (C) 4,1,2,3,5 (D) 4,1,2,5,3 (E) 2,4,1,5,3
- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz megállapításokat!
„A tükör összeroppan, így még homályosabban lát,
ki látni vél, de többet remél bárkinél.” (Kovács Ákos)
(A) két utalószót tartalmaz (B) négy tagmondatból áll
(C) csak alárendeléseket tartalmaz (D) van benne alanyi alárendelés
(E) többszörösen összetett mondat, mely három tagmondatból áll
- Anagramma + sz-ből s.** Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy az sz-ből s legyen?
(Például: *ERSZÉNY* → *SERÉNY*)
(A) *RAGASZT* (B) *KÖSZÖNTÖK* (C) *KASZÁRNYÁIK*
(D) *BOSZORKÁNY* (E) *MERÉSZEL*
- Mely köznevek tulajdonnévi eredetűek?
(A) *röntgen* (B) *gondola* (C) *mecénás* (D) *garbó* (E) *racionalizmus*
- Mi a versformája az alábbi József Attila-versrészletnek?
„Én, ki emberként vagyok, élve, boldog,
mint olyan dolgok, mik örökre szólnak,
hadd kiáltom szét az egeknek újból –
Flóra, szeretlek!”
(A) *szonett* (B) *alkaioszi strófa* (C) *szapphói strófa*
(D) *Balassi-strófa* (E) *pentameter*
- Mely toldalékos tulajdonneveket írtuk helyesen?
(A) *József Attila-s* (B) *mikszáth-i* (C) *Babits-csal*
(D) *Rousseau-t* (E) *arany jánosi*
- Különleges helyszíneket soroltunk föl. Jelöljétek be azokat a műcímeket, amelyekhez valamelyik helyszín köthető!
Laputa, Fülesek országa, Ógügie szigete, Falanszter, Capillária, Eldorádó
(A) *Az arany ember* (B) *A Legyek Ura* (C) *Candide*
(D) *Gulliver utazásai* (E) *1984*

- Kik szerepelnek Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című regényében?
(A) *Rastignac* (B) *Raszkolnyikov* (C) *Razumihin*
(D) *Raszputyin* (E) *Rideghváry*
- Idegen és magyar nyelvészeti kifejezéseket állítottunk párba. Melyek azok a párok, amelyeknek tagjai jelentésben megfelelnek egymásnak?
(A) *argó – tolvajnyelv* (B) *morféma – szóelem*
(C) *szintagma – szó szerkezet* (D) *homonima – rokon értelmű szó*
(E) *figura etymologica – szótöisméltés*
- Melyek vígeposzok?
(A) *A helység kalapácsa* (B) *Odiüsszeia* (C) *Az apostol*
(D) *Zalán futása* (E) *Dorotya*
- Az alábbi anagrammákból magyar írók, költők vezetéknevét lehet kirakni. Jelöljétek be azokat, amelyek verstanilag egy daktilusnak felelhetnek meg!
(A) *RIADT ÓN* (B) *SAS LIBA* (C) *ILY PÁR*
(D) *IMÁRA* (E) *AMIT ÁS*
- Mely mondatokban van célhatározó?
(A) *A Balatonra megyünk nyaralni.* (B) *Sok diáknak kell nyáron dolgoznia.*
(C) *A félreértések elkerülése végett gondoljuk át még egyszer ezt a kérdést!*
(D) *A magyar válogatott mindent megtett a győzelemért.*
(E) *Panni versenyeredményeiért igazgatói dicséretet kapott.*
- Különböző híres városokat soroltunk fel, de nem a valódi nevükön, hanem ahogy őket emlegetni szoktuk. Melyek felelnek meg *Az ember tragédiája* valamely helyszínének?
(A) *a hét dombra épült város* (B) *a kálvinista Róma* (C) *az örök város*
(D) *a leghűségesebb város* (E) *a fény városa, a divat fővárosa*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Híres magyar írók, költők nevét és egy-egy műjük címét adtuk meg mássalhangzók nélkül (amelyeket pontok jeleznek). Fejtsétek meg őket!
1. .e.e.i .á.ie.: A .ö.e.i.ő .é.	5. .ó.ai .ó.: E. .a.a. .á.o.
2. A.a. .á.o.: .e.e.e. a .a.o.	6. .a.i.. .i.á.: .ó.á. .ö.e
3. .i.á.. .á.á.: .e.e.e o...o.a	7. .a.o.a .ó.e.: .á.. .á.
4. .ó.i.. .i.o.: .a.á.o.	8. .a.ó.i .i.ó.: .e. .u.a.o.